

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë - Akademija Pravde - Academy of Justice

---

Bilten

- * **Opšte aktivnosti**
- * **Aktivnosti iz Programa inicijalne obuke (ITP)**
- * **Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)**
- * **Aktivnosti obuke za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava**
- * **Aktivnosti obuke – slobodna zanimanja**
- * **Aktivnosti za trenere**

Maj 2023

Opšte aktivnosti

Svečana dodela sertifikata za učesnike programa Treninga za trenere u oblasti Posredovanja

Dana 02. maja 2023. godine, Akademija Pravde Kosova, u saradnji sa Ministarstvom pravde i Federalnom službom za posredovanje i mirenje (FMCS) SAD, podržana i finansirana od strane Ureda za međunarodne narkotike i sprovođenje zakona (INL) pri Ambasadi SAD, održala ceremoniju dodele sertifikata uspešnim polaznicima Programa treninga za trenere u oblasti Posredovanja koji je razvila Akademija Pravde u saradnji sa Ministarstvom pravde i Federalnom službom za posredovanje i mirenje (FMCS) SAD, podržala i finansiran od strane Ureda za međunarodne narkotike i sprovođenje zakona (INL) pri Ambasadi SAD.

Dotični dvogodišnji program je imao za cilj da ojača profesiju posrednika u institucijama pravde na Kosovu i pomogne Akademiji Pravde da identifikuje i obučava po najvišim standardima 13 posrednika koji će u budućnosti obučavati posrednike u sistemu pravde Kosova.

Povodom uspešnog završetka Programa treninga za trenere u oblasti Posredovanja, uvodni govor su održali Izvršni Direktor Akademije Pravde g. Enver Fejzullahu, g. Peter Swanson – menadžer Ureda za upravljanje i prevenciju sukoba, Federalna služba za posredovanje i mirenje, gđa. Alyson Grunder – pri Ambasadi SAD u Prištini, g. Blerim Sallahu, zam. Ministra pravde, g. Jetish Maloku, Predsednik Tužilačkog saveta Kosova, g. Qerim Ademaj, zam. Predsednika Sudskog saveta Kosova, g. Christopher Thompson iz Programa za Komercijalno pravo, USAID, i gđa. Ganimete Xhelili – Predsednica Posredničke komore Kosova.

Potpisan je memorandum o razumevanju između Akademije Pravde i Pravnog fakulteta AAB koledža

---

riština, 3. maj 2023. g. Enver Fejzullahu - izvršni direktor Akademije Pravde dočekaó je na sastanku g. Veton Vula, dekan i g. Fatmir Qollaku, profesor na Pravnom fakultetu AAB koledža.

Cilj ovog sastanka je bio potpisivanje memoranduma o razumevanju za održavanje prakse i studijskih poseta studenata Pravnog fakulteta dotičnog koledža na Akademiji Pravde.

Dve strane su se dogovorile da organizuju zajedničke stručne aktivnosti u cilju razmene prakse u cilju povećanja kvaliteta programa praktične obuke za studente. Pored toga saglasili su se i da je neophodno imati zajedničke istraživačke i naučne projekte.

Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)

Početna obuka za novoimenovane tužioce, (generacija IX) - 2022-2023.

Tokom maja meseca realizovano je ukupno 19 sesija teorijske obuke i 6 dana praktične obuke za 5 tužilaca ove generacije.

Teorijska obuka je bila iz modula: Krivični zakonik Republike Kosovo, modula: Nacionalni i međunarodni pravni poredak, Zakonodavstvo i dopunske veštine i Lične i međuljudske veštine. U okviru modula: Krivični zakonik Republike Kosovo, održane su 3 sesije obuke u okviru podmodula: „Vodič za kaznenu politiku“ u okviru kojih su obrađene okolnosti za pooštavanje kazne, ublažavanje kazne i vodič za određivanje novčanih kazni.

Iz modula: „Nacionalni i međunarodni pravni poredak“ održano je 6 sesija obuka o „EKLJP“ u okviru kojih su obrađeni članovi 5, 6 i član 10 ove konvencije. Nakon ovog modula održane su 2 sesije obuke o pravu EU sa naglaskom na ulozi i nadležnostima Evropske unije i izvorima prava EU.

U okviru modula: „Lične i međuljudske

veštine“ održane su 3 sesije obuke za obrazloženje sudskih odluka, u kom slučaju su data objašnjenja u vezi sa obrazloženjem odluka, optužnim aktima, pravnim pisanjem i obavezom obrazloženja akata tužioca.

Iz modula: „Zakonodavstvo i dopunske veštine“ održane su 3 sesije obuke sa fokusom na „Razvoj veština sudija“ u okviru kojih su data neophodna objašnjenja u vezi sa uvodnim izlaganjem, direktnim i indirektnim ispitivanjem, kao i završnim govorom. Sve ovo je ilustrovano kroz praktičan slučaj i sudsku simulaciju. Nakon ovog modula održane su 2 sesije „Zakonika pravde o maloletnicima“ u okviru kojih su obrađene: opšte odredbe koje karakterišu krivični postupak prema maloletnicima i mere diverziteta.

Tokom teorijske obuke, tužiocima su imali priliku da prouče slučajeve iz sudske prakse, koji su istovremeno razmatrani i analizirani kako bi se identifikovale najbolje prakse u relevantnim situacijama.

Praktična obuka za novoimenovane sudije, (generacija IX) - 2022-2023

Tokom maja meseca, 45 sudija IX generacije pratilo je praktičnu obuku u dotičnim sudovima u kojima su imenovani.

U ovom periodu realizovano je ukupno 21 dana praktične obuke, koja je realizovana pod nadzorom sudije/mentora.

U okviru ove obuke, sudije pod nadzorom sudije mentora razmatrali su predmete i pomagale u svim pravosudnim aktivnostima koje su bile prema planu rada tokom aprila

meseca, preduzimajući odgovarajuće radnje za relevantne predmete prilikom prakse.

Mentori su bili usaglašeni sa Akademijom Pravde u izvođenju praktične obuke prema nadležnostima definisanim Programom obuke.

Takođe, njihovo prisustvo na praktičnoj nastavi tokom meseca je bilo redovno i time je ispunjena praktična obuka po kalendaru obuke.

Praktična obuka za novoimenovane sudije, (generacija X) - 2023-2024

Tokom maja meseca održane su ukupno 42 sesije teorijske obuke za 29 novoimenovanih sudija (jedan od njih iz bosanske zajednice) iz modula: Nacionalni i međunarodni pravni poredak, Lične i međuljudske veštine, kao i iz modula: Građansko, ekonomsko i upravno pravo .

U okviru Modula: Nacionalni i međunarodni pravni poredak održana je 1 sesija obuke na temu: „Ustavna pravda u odnosu na pravosudni i tužilački sistem“, u kom slučaju obrađeno je: odluke Ustavnog suda i 4 sesije iz podmodula:

Pravo EU u okviru kojih je obrađeno: Uloga i nadležnosti institucija EU, resursi EU, odlučivanje EU, građanstvo EU i zaštita ljudskih prava.

Iz Modula: Lične i interpersonalne veštine održane su 4 sesije obuke iz podmodula: „Razvoj socijalnih veština i upravljanje stresom“. U okviru ovih obuka, obrađeni su važni aspekti o pojedincu i društvenom okruženju, motivaciji, upravljanju vremenom, kao što su predispozicije za upravljanje stresom i upravljanje stresom na poslu. U nastavku ovog modula, održane su i 4 sesije o upravljanju predmetima i evaluaciji učinka. Prilikom ovih sesija govorilo se o značaju i načelima upravljanja tokom predmeta, svrsi rada sudova i osnovnim metodama u upravljanju predmeta, kao i kontroli odlaganja, rukovođenju i merama rada sudija, ocenu rada sudija i Komisiju za evaluaciju rada sudija.

U okviru modula: Građansko, ekonomsko i upravno pravo održane su 4 sesije obuke u okviru podmodula: „Građansko pravo“. Posebna pažnja na ovim sesijama posvećena je pojmu, načelima i izvorima građanskog prava, građansko-pravnim odnosima i klasifikaciji subjektivnih građanskih prava, pravnim poslovima, njihovoj modifikaciji i podeli pravnih poslova, kao i zastupljenosti i ništavosti pravnih opslova. U nastavku ovog modula, održano je 11 sesija obuke u okviru podmodula „Parnični postupak – prvi deo“, u okviru kojeg je obrađeno: vrste presuda, obustavu postupka sudskom odlukom, redovni pravni lekovi, vanredni pravni lekovi, slučajevi iz sudske prakse, načela parničnog postupka, opšta ispitivanja koja se odnose na nadležnost, redovan sastav suda i isključenje sudije, stranke u parničnom postupku, podneske i dostavljanje spisa. Iz podmodula „Izvršni postupak“ održane su 2 sesije obuke u okviru kojih je obrađeno: Početak izvršnog postupka, ovlašćenja i odluke organa izvršenja i zakonske osnove za određivanje izvršenja. Iz podmodula: „Parnični

postupak – drugi deo održano je 9 sesija obuke gde je obrađeno: Podnošenje tužbe u prvostepenom postupku, prethodno razmatranje tužbe, suparnični postupak i učešće trećeg lica na suđenje, pripremno ročište i sudsko mirenje, glavni pretres i svedoci, veštaci i stranke, obezbeđenje tužbog zahteva, obustava i posedovanje postupka, poseban parnični postupak. Iz podmodula: „Vanparnični postupak“ održane su 3 sesije obuke, u okviru kojih je obrađeno: Opšte odredbe vanparničnog postupka, uređenje lične i porodične situacije i izrada odluke u vanparničnom postupku i pravni lekovi.

Tokom teorijske obuke, sudije su imale priliku da prouče slučajeve iz sudske prakse o kojima se istovremeno raspravljalo i analiziralo kako bi se identifikovale najbolje prakse u datim situacijama.

Početna obuka za novoimenovane tužioce, (generacija X) - 2023-2024

Tokom maja meseca realizovano je ukupno 16 teoretskih obuka i 6 dana praktične obuke za 21 tužioca ove generacije.

Teorijska obuka je bila iz modula: Krivični zakonik Republike Kosovo, Nacionalni i međunarodni pravni poredak i Lične i međuljudske veštine.

U okviru modula: Nacionalni i međunarodni pravni poredak, održane su 3 sesije obuke na temu „Ustavna pravda u odnosu na pravosudni i tužilački sistem“, u kom slučaju su obrađeni: izvori ustavnog prava i uloga Ustavnog suda u Republici Kosovo kao i odluke Ustavnog suda. Iz modula: Lične i interpersonalne veštine sprovedena je 1 obuka na temu „Pravila komunikacije“, u kom slučaju su obrađene komunikacije i osnove komunikacije. Nakon ovog modula održane su 4 sesije obuke sa fokusom na „Razvoj socijalnih veština i upravljanje stresom“ kroz koje su data detaljna objašnjenja o socijalnom okruženju, motivaciji, upravljanju vremenom kao predispozicijama za upravljanje stresom i upravljanju stresom na poslu. Takođe 4 sesije obuke na temu

„Upravljanje predmetima i evaluacija učinka“ sa posebnim naglaskom na menadžment i njegove karakteristike, planiranje kao glavnu funkciju upravljanja predmetima, SMIL kao i merenje učinka tužioca.

U okviru modula: Krivični zakonik Republike Kosovo, održane su 2 sesije obuke iz podmodula: „Krivični zakonik – opšti deo“, u okviru kojih je obrađeno: Krivična dela i krivična odgovornost, i pojam krivičnog dela. U nastavku ovog modula održana je 1 sesija na temu „Krivični zakonik – posebni deo“, u kom slučaju su data neophodna objašnjenja za krivična dela protiv privrede i 1 obuka na temu: „Sajber kriminal“ sa naglaskom na informaciono društvo i sajber kriminal.

Tokom teorijske obuke, tužioci su imali priliku da prouče slučajeve iz sudske prakse, koji su istovremeno razmatrani i analizirani kako bi se identifikovale najbolje prakse u relevantnim situacijama.

Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)

Obuka: Pravo na mirno uživanje imovine - Jurisprudencija Evropskog suda za ljudska prava i član 1 Protokola br. 1 EKLJP

Dana 02. maja 2023. godine, u okviru Kontinuirane obuke, održana je obuka na temu „Pravo na mirno uživanje imovine – Jurisprudencija Evropskog suda za ljudska prava i član 1 Protokola br. 1. EKLJP“ .

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa primenom standarda ESLJP u praksi redovnih sudova u Republici Kosovo u vezi sa imovinskim sporovima i usaglašavanje sudske prakse.

Obuka je prvobitno bila fokusirana na razradi pojmova i kategorija sadržanih u članu 1. Protokola 1, kao i na način tumačenja od strane Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu. Posebna pažnja je posvećena uslovima za mešanje u pravo svojine iz razloga javnog interesa, koje su ilustrovane relevantnim odlukama ESLJP.

Prilikom ove obuke data su praktična uputstva za korišćenje rezimea odluka ESLJP u relevantnim slučajevima. Takođe su data uputstva o koracima koje sud treba da preduzme da bi identifikovao moguće povrede koje država može počinuti u mirnom uživanju imovine i delotvornim pravnim lekovima u zaštiti dotičnog prava.

Metodologija obuke bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 29 sudija iz redova Posebne komore Vrhovnog suda, Apelacionog suda, Komercijalnog suda i Osnovnih sudova, kao i 1 tužilac iz Ureda Glavnog državnog tužioca

Obuka: Upotreba balističkih dokaza

Dana 03. maja 2023. godine, u saradnji sa Ambasdom Francuske, u okviru Kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu „Upotreba balističkih dokaza“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija i tužilaca o balističkim dokazima i njihovoj pravilnoj upotrebi i upravljanju u sudskim postupcima.

Obuka se u početku fokusirala na ulogu i značaj upotrebe balističkih dokaza za otkrivanje, fiksiranje i ispitivanje tragova vatrenog oružja i municije, i identifikaciju vatrenog oružja na osnovu čaure, kao i metode i alate za utvrđivanje tehničkog stanja vatrenog oružja i pojava pucnjave radi rešavanja problema koji nastaju u istrazi i suđenju krivičnih predmeta.

Prilikom ove obuke predstavljen je EVOFINDER sistem koji omogućava lako snimanje digitalnih slika čaura i metaka iz biblioteke otvorenih predmeta, testiranog i

registrovanog oružja. Ovaj sistem, kako je rečeno tokom obuke, poseduju sve razvijene zemlje regiona, a uključice i Albaniju, a kasnije i zemlje koje još uvek nemaju ovaj sistem kako je to predviđeno ciljevima Vodiča za AVLE-2024.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da obrađuju slučajeve iz sudske prakse Suda u Lionu kao i slučajeve Forenzičke Agencije Kosova, gde su razmenjena iskustva i najbolje prakse u njihovom ispitivanju i korišćenju tokom istrage i suđenje predmeta.

Korisnici ove obuke bili su 3 sudije i 5 tužilaca sa osnovnog nivoa, 2 istražitelja iz Policije Kosova i 1 stručnjak iz Kosovske agencije za forenziku.

Obuka: Naknada žrtava zločina - Izmene zakona

Dana 04. maja 2023. godine, u saradnji sa US-DOJ/OPDAT-om, u okviru Kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu „Naknada žrtava zločina – Izmene zakona“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka o naknadi žrtava na Kosovu u skladu sa zakonskim okvirom na snazi.

Tokom obuke razgovarano je o izmenama zakona o naknadi žrtava zločina sa naglaskom na postupak obeštećenja i upućivanja žrtava na program naknade; odluke komisije za naknadu žrtava zločina kao i Zahtev za naknadu – obrasci.

U drugom delu obuke, učesnici su imali priliku da se upoznaju sa primerima podnetih zahteva za naknadu i primerima odluka Komisije za naknadu žrtava zločina.

Ceo fokus obuke bio je na predloženim izmenama zakona koje se odnose na unapređenje pristupa programu naknade žrtava, kategorijama krivičnih dela i žrtava koje imaju pravo na neposrednu naknadu, promenama u vrstama nadoknadbive štete, produženju rokova, izmene u radu Komisije i proceduralnih olakšica.

Metodologija obuke bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 8 sudija, 3 tužioca, 12 stručnih saradnika i pravni službenici sudova i tužilaštava, kao i 3 službenika Kancelarije za zaštitu i pomoć žrtvama.

Obuka: Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja

Dana 4-5 maja, 11-12 maja, i 18-19 maja 2023. godine, uz podršku Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu, održane su tri sesije obuke o primeni Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja.

Prva sesija posvećena je regionu Mitrovice i Peći. Druga sesija za region Gnjilana, Uroševca i Đakovice, a treća za region Prištine i Prizrena.

Cilj ovih obuka bio je povećanje profesionalnih kapaciteta sudija, tužilaca i svih relevantnih aktera o postupanju u slučaju seksualnog nasilja u skladu sa standardima definisanim u Državnom protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja na Kosovu.

Fokus ovih obuka bio je na sadržaju i svrsi Protokola kao radnog dokumenta i praktičnog alata koji pojašnjava radnje koje moraju da preduzmu u toku slučaja svi akteri, počev od Policije Kosova, službenika za zaštitu žrtava, sudske medicine, Tužilaštvo i Sud. Posebna pažnja je posvećena načelima na kojima se ovaj protokol vodi, što zahteva višesektorsku koordinaciju i efikasan pristup usredsređen na žrtve.

Tokom sesija obuke, učesnici su imali priliku da diskutuju i podele iskustva, izazove i brige u

rešavanju ovih osetljivih slučajeva. Jednoglasno je istaknuto da treba ojačati međuinstitucionalnu komunikaciju kako bi se slučajevi rešavali meritorno i stalo na kraj društvenim predrasudama prema žrtvama seksualnog nasilja.

U narednim mesecima, Misija će, zajedno sa Akademijom Pravde Kosova i Jedinicom za obuku Policije Kosova, razviti standardizovani nastavni plan i program za službenike koji se bave slučajevima seksualnog nasilja.

Korisnici 1. sesije iz regiona Mitrovice i Peći bili su 15 učesnika. Od kojih 1 sudija, 1 tužilac, 1 pravni službenik tužilaštva, 3 službenika za zaštitu žrtava, 2 veštaka sudske medicine i politički savetnik Ministarstva pravde

Korisnici II sesije iz regiona Gnjilana, Uroševca i Đakovice bili su 24 učesnika. Od njih 4 sudije, 4 tužioca, 3 službenika za zaštitu žrtava, 4 sa Instituta za sudsku medicinu i 9 policijskih službenika.

Korisnici III sesije iz regiona Prištine i Prizrena bili su 24 učesnika. Od njih 5 sudija, 6 tužilaca, 4 službenika za zaštitu žrtava, 4 sa Instituta za sudsku medicinu i 5 policijskih službenika.

Obuka o rukovođenju i upravljanju Komercijalnim sudom

Dana 10. maja 2023. godine, u saradnji sa programom USAID – Komercijalna pravda, realizovana je obuka Liderstvo i menadžment za rukovodeće osoblje Komercijalnog suda.

Cilj obuke bio je jačanje i unapređenje znanja rukovodstva Komercijalnog suda u vezi sa osnovnim konceptima rukovođenja, odgovornostima upravljanja raspoloživim resursima i kapacitetima u cilju što bolje implementacije delokruga ovog suda.

Tokom obuke, obrađeni su oblici rukovođenja, upravljanje administracijom, saradnja menadžmenta u sudu, nezavisnost i odgovornost, dugoročno planiranje itd.

Razgovarano je i o načelima upravljanja, viziji i autentičnosti rukovodioca suda, praćenju i stimulaciji osoblja. Posebna pažnja je posvećena problemima i izazovima tokom

rada, kao i opširnijoj diskusiji između osoblja u okviru hijerarhijskog lanca.

Metodologija implementacije obuke bila je kombinovane prirode, uključujući interaktivne diskusije između učesnika i trenera, kao i korišćenje studija slučaja.

Treneri na ovoj obuci bili su gđa. Zlaty Mihailova i g. Jim Haines, ekspert angažovan od strane USAID programa.

Korisnici obuke bili su rukovodstvo Komercijalnog suda, uključujući Predsednika suda, administratora, Rukovodioca Pravne jedinice Komercijalnog suda, i predstavnici USAID-a i Akademije Pravde.

Specijalizovani Program obuke - Ratni zločini – sesija I

Dana 10-11. maja 2023. godine, u saradnji sa Fondom za humanitarno pravo, u okviru Kontinuirane obuke, realizovana je obuka na temu „Specijalizovani program obuke - Ratni zločini – Sesija I“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka u vezi sa krivičnim zakonodavstvom na Kosovu, koje se bavi krivičnim delima ratnih zločina, i krivičnim zakonodavstvom na snazi u vreme izvršenja krivičnog dela i i njihovu pravilnu primenu u praksi za meritorno rešavanje dotičnih slučajeva.

Prvog dana obuka je bila fokusirana na detaljna objašnjenja u vezi sa rezultatima i aktuelnim izazovima u suđenju za ratne zločine, prve optužnice u odsustvu, korišćenje pismenih dokaza i izjava svedoka umesto usmenih, kao i druge važne aspekte koji olakšavaju sprovođenjem zakona meritorno rešavanje ratnih zločina, kao što je slobodan pristup korišćenju javnih dokumenata od strane sudija, istraživanje baze podataka Haškog tribunala i Specijalizovanih veća, i intervencije spoljnih organa i kako da se s njima nose.

Drugog dana obuka je bila fokusirana na osnovne koncepte udruženog zločinačkog poduhvata i komandne odgovornosti u skladu sa praksom MKSJ i izvođenje dokaza gde je to moguće. U nastavku su razmatrane odluke

Vrhovnog i Apelacionog suda u primeni međunarodnog krivičnog prava u jurisdikciji Kosova.

Sudije, tužioci i drugi učesnici imali su priliku da razmene iskustva sa međunarodnim stručnjacima u gonjenju ratnih zločina po oblicima komandne odgovornosti i udruženog zločinačkog poduhvata.

Posebna pažnja posvećena je suđenju u odsustvu i zakonskim izmenama u odnosu na suđenje u odsustvu koje će predstavljati velike poteškoće i izazove u procesuiranju predmeta ratnih zločina. Ovim izmenama, dotična krivična dela definisana u članu 104 Krivičnog zakonika, suđenje u odsustvu može se održati i bez ispunjenja uslova predviđenih ovim članom za prisustvo optuženog, ako je sudija pojedinac ili predsednik veća uvereni da ulažu razumne napore da obaveste optuženog o suđenju i obezbede njegovo prisustvo. U ovom slučaju optuženog tokom celog krivičnog postupka, do pravnosnažnosti presude, zastupa branilac. Članovi 11. i 56. ovog Zakonika koji se odnose na obaveznu odbranu primenjuju se shodno.

Primenjena metodologija bila je kombinovanog karaktera, sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama.

Korisnici ove obuke bili su 5 sudija (3 iz Apelacionog i 2 iz Osnovnog suda), 3 tužioca (2 iz Specijalnog tužilaštva i 1 iz Osnovnog tužilaštva), 7 stručnih saradnika i pravni službenici iz Specijalnog tužilaštva, i 5 policijski službenici.

Obuka: Pravo na azil prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu

Dana 10-11. maja 2023. godine, Akademija Pravde je organizovala obuku na temu: „Pravo na azil prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu“ u okviru PKO. Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija u vezi sa domaćim i međunarodnim zakonodavstvom o azilu i njegovoj pravilnoj primeni u sudskoj praksi u Republici Kosovo.

Prvog dana obuke razmatrane su sledeće teme: načela Konvencije iz 1951. o pravima izbeglica i načela Protokola iz 1967. godine; Sprovođenje odredaba Zakona o azilu Kosova; Vodič kroz sudsku praksu Evropske konvencije o ljudskim pravima (imigracija) i sudsku praksu ESLJP; Nacionalna i regionalna sudska praksa po tužbama za priznavanje statusa izbeglice kao i poređenje sa predmetima Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP).

Dok su drugog dana razmatrane teme: Pregled informacija iz zemlje porekla u postupku azila; i Pregled dosadašnje nacionalne i regionalne sudske prakse u vezi sa sudskim odlukama po tužbama za priznavanje statusa izbeglice, kao i poređenje sa predmetima ESLJP.

Od početka obuke naglašeno je da primena domaćeg i međunarodnog zakonodavstva o azilu i poštovanje ovog prava predstavlja veliki izazov za pravosudni sistem danas, ističući da je to nova praksa u sudovima, pa samim tim i suđenje ovih slučajeva imaju veliku osetljivost. Takođe osetljivost ima veze sa rokovima, vremenom kao i efikasnom primenom

nacionalnih zakonskih odredbi i međunarodnih akata u ovoj oblasti.

Zatim je naglašeno da pored međunarodnih instrumenata koji štite i proklamuju pravo na azil, gotovo sve zemlje to pravo garantuju i svojim internim zakonima. Institucija azila još nije definisana kao lično pravo, sa svim tendencijama da se uključi u okvire ljudskih prava. Umesto toga, azil se smatra dobromamernom naklonošću države.

Što se tiče zaštite prava pojedinca, izričito je naglašeno da će zaštita prava pojedinca zagantovanih međunarodnim standardima ljudskih prava i Konvencijom o statusu izbeglica iz 1951. predstavljati minimalne standarde zaštite, koje tražiocima azila mora biti dozvoljeno. Važeći zakon će se uvek tumačiti u duhu gore navedenih minimalnih standarda zaštite. Institut za azil na Kosovu je detaljno regulisan Zakonom o azilu.

Nakon debate o načelu non-refoulement (zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja), naglašeno je da je to postala praksa u međunarodnom pravu i da se primenjuje na svakog izbeglicu, tražioca azila ili stranca koji je napustio zemlju u kojoj se poslednji put nalazio i potreban mu je smeštaj. Prema ovom načelu, države ne mogu da vraćaju strance na teritorije na kojima mogu biti podvrgnuti mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju, ili na kojima mogu biti ugroženi njihovi životi, slobode i prava.

Na ovoj obuci razjašnjene su brojne dileme u vezi sa upravnim postupkom i sudskim postupkom u vezi sa dotičnim pitanjima, i obezbeđena su adekvatna znanja za sudije u slučajevima kada donose odluke u predmetima azila.

Među glavnim metodama korišćenim u ovoj obuci bile su: delimična teorijska objašnjenja; interaktivne diskusije, analize hipotetičkih slučajeva, sudskih predmeta iz domaće prakse i zemalja regiona. Takođe su obuhvaćeni praktični primeri ključnih načela i pravila međunarodnog i domaćeg prava, diskusije o tome kako doneti odluke zasnovane na meritumu u aktuelnim predmetima i kako sudije treba da postupaju po žalbama na različitim nivoima kada odlučuju o

osnovanosti.

Korisnici ove obuke bili su 1 sudija Administrativnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, 6 stručni saradnici i pravni službenici, i 3 viša službenika za azil iz Ministarstva unutrašnjih poslova – Odeljenje za državljanstvo, azil i migracije.

Obuka: Sekvestracija i konfiskacija

Dana 12, 19. i 26. maja 2023. godine, u saradnji sa US-DOJ/OPDAT-om, u okviru Kontinuirane obuke održane su 3 regionalne obuke na temu „Sekvestracija i konfiskacija“. Prva sesija bila je posvećena regionu Priština - Mitrovica, druga sesija regionu Prizren-Đakovica-Peć i treća sesija za pravne stručnjake iz regiona Gnjilana i Uroševca.

Cilj ovih obuka bio je unapređenje znanja sudija, tužilaca i drugih sprovodioca zakona u vezi sa zakonskim izmenama u odnosu na odredbama o konfiskaciji.

Prilikom ovih obuka, pažnja je posvećena izmenama Krivičnog zakonika i odredbama Zakonika o krivičnom postupku koje se odnose na konfiskaciju, koje imaju za cilj izbegavanje izazova i problema koji su se u praksi susretali u vezi sa ovim institutom. S toga, dok su u starom ZKP-u postojali različiti rokovi za zamrzavanje i sekvestraciju (3, odnosno 5 dana) i različite procedure za zamrzavanje i sekvestraciju, sa novim izmenama biće mnogo lakša primena članova koji se odnose na sekvestraciju i konfiskaciju, jer postoji samo jedan rok (7 dana za UNP) i jedinstvena procedura koja se mora poštovati.

Tokom ovih obuka istaknut je i član 92 prema kojem se pokušava konfiskovati imovinska dobit pribavljena krivičnim delom i sredstva upotrebljena u izvršenju krivičnog dela. Kada se tako nešto desi, tada se na tom koraku završava postupak konfiskacije, ali ako iz bilo kog razloga imovinska korist ili sredstvo više nije dostupno za konfiskaciju, onda sud ima mogućnost da odredi ekvivalentnu vrednost. Kada ni to nije moguće, članom 92 je definisana dodatna mogućnost koja ranije nije postojala, a to je konfiskacija SVAKE imovine okrivljenog jednake vrednosti, a ova imovina može biti i ako je pravna svojina okrivljenog.

Takođe, tokom obuke razgovaralo se o oblicima sekvestracije, koji su ilustrovani

primerima iz sudske prakse, kroz koje su učesnici iz svih regiona imali priliku da razmene iskustva i identifikuju najbolje prakse.

Korisnici obuke sa prve sesije – region Prištine i Mitrovice bili su 5 sudija i 9 tužilaca uglavnom sa osnovnog nivoa.

Korisnici obuke sa druge sesije - region Prizren-Đakovica-Peć bili su 15 sudija i 2 tužioca i jedan stručni saradnik.

Korisnici obuke sa treće sesije – region Gnjilana i Uroševca bili su 9 sudija i 9 tužilaca kao i 4 stručna saradnika i pravni službenici.

Specijalizovani Program obuke - Pranje novca i finansijska istraga - Sesija II

Dana 16 - 17. maja 2023. godine, u saradnji sa IRZ-om, u okviru Kontinuirane obuke, realizovana je obuka na temu „Pranje novca i finansijska istraga – Sesija II“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja učesnika u vezi sa nacionalnim i međunarodnim pravnim okvirom sa naglaskom na nemački protiv pranja novca.

Prvog dana obrađen je kosovski pravni okvir i dosadašnja praksa pranja novca kao krivičnog dela u vezi sa organizovanim kriminalom i sekvencijama i konfiskacija imovine stečene krivičnim delima, istovremeno osvrt na nemačku zakonsku osnove i najbolje prakse mera bezbednosti u okviru istraga o pranju novca i pripreme predmeta na sudu.

I drugog dana je nastavljeno sa poređenjima i pravnim pogledima iz obe perspektive u vezi sa odnosom izvornog krivičnog dela i pranja novca, mogućnostima krivičnopravnih sankcija u odnosu na pranje novca, međusobnom pomoći i međunarodnom saradnjom u

istragama vezanim za pranja novca i uloge FOJ (grupe međunarodnih mreža koje razmenjuju obaveštajne informacije) u borbi protiv pranja novca.

Učesnici su dva uzastopna dana imali priliku da proučavaju praktične slučajeve zasnovane ne samo na odredbama Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku, već i na odredbama posebnog zakona koji pranje novca tretira kao krivično delo, Zakona o proširenim ovlašćenjima o konfiskaciji imovine i istovremeno u pronalaženju najboljih praksi.

Korisnici obuke bili su: 4 sudije (1 iz Apelacionog i 3 iz Osnovnog nivoa), 9 tužilaca (1 iz STRK, 1 iz Apelacionog i 7 iz Osnovnog nivoa tužilaštva) i 3 stručni saradnici STRK i 3 policijski službenici.

Obuka: Procena rizika u slučajevima nasilja u porodici

Dana 16. maja 2023. godine, u saradnji sa Ambasadom SAD, u okviru kontinuirane obuke za tužioce, službenike za zaštitu žrtava, policijske službenike i druge pravne stručnjake u regionu Đakovice i Peći, održana je obuka na temu : „Procena rizika u slučajevima nasilja u porodici“

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja tužilaca i drugih organa za sprovođenje zakona u pogledu procene rizika u slučajevima nasilja u porodici za njihovo tretiranje na meritoran način iu skladu sa standardima i zakonskim okvirom na snazi.

Prilikom ove obuke, pored objašnjenja u vezi sa pojavom nasilja u porodici i njegovom definicijom kao posebnog krivičnog dela, posebna pažnja posvećena je procedurama i

alatima za procenu rizika, poteškoćama u praksi, komunikaciji policije i tužioca, standardizaciji oblika procene rizika i planiranja bezbednosti. Analizirana je i Istanbulska konvencija o prevenciji nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da prouče slučajeve iz sudske prakse kroz koje su identifikovali oblike nasilja u porodici i različite taktike nasilnika da vrše vlast i kontrolu nad njima.

Korisnici ove obuke bili su 5 tužilaca i 1 pravni službenik, 3 službenika za zaštitu žrtava, 4 policijski službenici i 3 službenika iz Centra za socijalni rad iz regiona Đakovice i Peći.

Obuka: Optužba i kažnjavanje slučajeva nasilja u porodici

Dana 18. maja 2023. godine, u saradnji sa EUKOJUST-om, u okviru kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu: „Optuživanje i kažnjavanje slučajeva nasilja u porodici“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija i tužilaca koji se bave predmetima nasilja u porodici za optužbu i kaznu srazmerno težini krivičnog dela u skladu sa međunarodnim i nacionalnim pravnim standardima.

Obuka se prvobitno fokusirala na domaći i međunarodni pravni okvir za postupanje u slučajevima nasilja u porodici, uključujući Smernice Vrhovnog suda Kosova, kao što su Smernice o pravnoj definiciji i postupanju u slučajevima nasilja u porodici i Vodič za kaznenu politiku. Posebna pažnja je posvećena

međuinstitucionalnoj saradnji i koordinaciji koju sudije i tužioci moraju imati, uključujući i druge relevantne aktere, kako bi se ovi predmeti vodili na meritoran način.

U drugom delu, ocena težine slučajeva nasilja u porodici od strane sudija i tužilaca, uzimajući u obzir specifičnost, nepotrebna odlaganja, mere predostrožnosti, zastupljenost tužilaštva u optužnicama za nasilje u porodici, naknadu štete, pregled spisa o prethodnim predmetima tužilaštva u vezi sa počiniocima i drugim bitnim aspektima tokom vođenja ovih predmeta.

Poseban fokus tokom ove obuke bio je opšti pregled olakšavajućih i otežavajućih faktora u kažnjavanju slučajeva nasilja u porodici i presudama sudova u krivičnim postupcima, uključujući i sudske odluke ESLJP.

Učesnici su imali priliku da prouče nekoliko hipotetičkih slučajeva koji su analizirani i ponuđene perspektive u pogledu pravnog okvira i sankcija u skladu sa dotičnim slučajevima.

Korisnici ove obuke bili su 14 sudija, 3 tužioca i 1 pravni službenik sa osnovnog nivoa.

Obuka: Napredna obuka o Prevenciji nasilja u porodici – Istanbulska Konvencija

---

Dana 19. maja 2023. godine, u saradnji sa Centrom za pravnu pomoć i regionalni razvoj – CLARD i IKD i uz podršku Američke ambasade u Prištini, Stejt departmenta SAD, Biroa za narkotike i sprovođenje zakona INL održana je obuka na temu: „Napredna obuka o Prevenciji nasilja u porodici – Istanbulska konvencija“.

Cilj ove obuke bio je da se učesnici informišu o Istanbulskoj konvenciji kao važnom alatu za borbu i primenu dobrih praksi u slučajevima nasilja u porodici.

Obuka je bila fokusirana na razmatranje slučajevima nasilja nad ženama, uključujući nasilje u porodici, jednog od najozbiljnijih oblika rodno zasnovanog kršenja ljudskih prava u Evropi koji se, kako je ocenjeno, i dalje prećutkuje. Pored toga, razgovaralo se i o nasilju - nad drugim žrtvama kao što su deca, muškarci i starci, koje se takođe opisuje kao skrivena pojava koja pogađa mnoge porodice i koja se ne može zanemariti.

Zatim je nastavljeno sa obrađivanjem člana 2 i 3 gde se na osnovu člana 2 moraju preduzeti odgovarajući koraci da se zaštite životi onih koji su u njenoj nadležnosti, što uključuje primarnu dužnost države da obezbedi pravo na život uspostavljanjem delotvornih odredbi krivičnog zakona radi sprečavanja izvršenja krivičnih dela.

Razmatranje ovih pitanja obavljeno je kroz predstavljanje izazova identifikovanih u praksi sudova i tužilaštava.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama uz predstavljanje praktičnih slučajeva.

Korisnici ove obuke bili su: 6 advokata iz svih regiona Kosova, 1 službenik za zaštitu žrtava i 1 policijski službenik.

Obuka o sudskoj praksi u predmetima iz Izvršnog postupka

Dana 23-24. maja 2023. godine, u okviru kontinuirane obuke u saradnji sa GIZ-om, realizovana je obuka na temu „Obuka o sudskoj praksi u predmetima iz Izvršnog postupka“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja učesnika u vezi sa razmatranjem praktičnih predmeta, diskusija o poteškoćama sa kojima se susreću sudije u vođenju izvršnih predmeta, razjašnjavanje dilema, za razvoj prave i jedinstvene sudske prakse.

Tokom ova dva dana, kroz slučajeve, uočeni su praktični problemi od ispitivanja predloga za izvršenje, uloge i značaja izvršnog organa kada je sud, i kada je privatni izvršitelj, ispitivanja izvršne isprave, ocena tužbenih zahteva iz procesnih i materijalnih povreda, načelo formalno pravne strogosti i nesporeda u praksi, verodostojna dokumenta koja se aktuelno koriste i njihovi nedostaci u pogledu

nedostataka elemenata koji se moraju kumulativno popuniti.

Takođe, tokom okruglog stola obrađena su suštinska pitanja izvršnog postupka, kako za predmete u kojima se postupak pokreće kod privatnog izvršitelja, tako i za predmete kada se postupak pokreće pred sudom, ne isključujući pitanja u vezi sa sprovođenjem izvršenja kao i parnični postupak.

Metodologija obuke bila je kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 29 sudija, od kojih 5 iz Apelacionog suda, 2 iz Komercijalnog suda i 17 službenika besplatne pravne pomoći.

Obuka: Veštine zastupanja na suđenju

Dana 23-25. maja 2023. godine, u okviru kontinuirane obuke u saradnji sa US-DOJ/OPDAT, sprovedena je obuka na temu „Razvoj veština zastupanja na suđenju“.

Cilj ove radionice bio je unapređenje znanja učesnika o zastupanju na suđenju, kroz razradu teorije suđenja, davanje efektnog uvoda, direktno i unakrsno ispitivanje, korišćenje dokaza na suđenju, davanje konačne reči, i argumentovanje.

Prvog i drugog dana govorilo se o važnim aspektima suđenja, teoriji suđenja i davanju uvodne reči. Dalje je obrađeno direktno i unakrsno ispitivanje, korišćenje dokaza na suđenju i davanje završne reči, i argumentovanje dotičnog predmeta.

Dok su trećeg dana učesnici imali priliku da

prouče praktične slučajeve i pripreme teme i strategiju suđenja, gde je svaki od učesnika imao priliku da igra ulogu u svojstvu tužioca i branioca, da da uvodnu reč o konkretnom slučaju, da demonstriraju direktno i unakrsno ispitivanje i na kraju završnu reč.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, simulacijama slučaja, video snimcima, kritika i samokritika.

Korisnici ove radionice bili su 7 tužilaca i 3 državna advokata.

Obuka: Izvršni postupak-ovlašćenje izvršenja

Dana 31. maja 2023. godine, u okviru kontinuirane obuke, sprovedena je obuka na temu „Izvršni postupak – ovlašćenje izvršenja“.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja sudija u vezi sa pravnim osnovama za određivanje izvršenja i zakonski kriterijumi za omogućavanje izvršenja.

Teme vezane za pravne osnove bile su u posebnom fokusu tokom obe sesije, kako u prepodnevnom tako i u popodnevnom časovima. Naročito dileme koje su oko administrativne i javnobeležničke isprave i sa naglaskom na verodostojnu ispravu – fakturu u slučaju dozvoljavanja izvršenja. Takođe, razgovaralo se o načelima, posebno o rigoroznom formalnom načelu.

Tokom obuke data su detaljna objašnjenja u vezi sa sadržinom predloga za izvršenje, procedurom ispitivanja predloga, procedurom određivanja izvršenja, sadržinom rešenja o izvršenju i naredbom o izvršenju.

Dalje je istaknuto da u najčešćim slučajevima predlog za izvršenje podnose fizička ili pravna lica, što znači da se i u postupku izvršenja

primenjuje načelo raspolaganja stranke, što je jedno od osnovnih načela parničnog postupka, odnosno pokretanje ovog postupka zavisi od želje poverioca, a dalji razvoj ovog postupka zavisi od volje poverioca jer poverilac bez saglasnosti dužnika u toku odvijanja postupka može da odustane od predloga za izvršenje u celini ili delimično i postupak se okonča i da se predlog nakon odustajanja može ponovo podneti pred sudom.

Posebna pažnja je posvećena i izvršenju dužnikovog dela imovine u privrednom društvu, izvršenju hartija od vrednosti, sekvestraciji hartija od vrednosti, proceni i prodaji hartija od vrednosti, uključujući prigovor, žalbu i vanredne pravne lekove.

Tokom obuke, polaznicima su pružene vežbe iz sudske prakse koje su učestale i sa više dilema kroz koje su podsticani da daju najbolja zakonska rešenja.

Korisnici ove obuke bili su: 5 sudija, 3 državna advokata i 8 privatnih izvršitelja.

Aktivnosti obuke za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava

Obuka: Izveštaj za bilten o obuci iz krivično-materijalne oblasti za stručne saradnike i pravne službenike

Dana 02-04. maja 2023. godine, u saradnji sa SAEK-om, održane su 3 obuke za II grupu stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava sa fokusom na „Opšti i posebni deo krivičnog prava“.

Cilj ovih obuka bio je unapređenje znanja stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava u vezi sa pravnim okvirom u krivičnoj oblasti i pravilnom primenom u sudskoj praksi za meritorno rešavanje predmeta.

U okviru ovih obuka iz opšteg dela krivičnog prava razgovarano je o opštim načelima u primeni najpovoljnijeg zakona sa fokusom na ocene koje se odnose na sprovođenje najpovoljnijeg zakona, svojstvo izvršilaca – pojam službenog lica i Kaznena politika za krivična dela korupcije, kao i Saradnja u izvršenju krivičnog dela, i krivična dela iz Poglavlja XXVI, XXIII, XXX i Poglavlja XXIX KZK.

U okviru ovih obuka razmotreni su razlozi za isključenje nezakonitosti sa naglaskom na neophodnu zaštitu, krajnju potrebu, nasilje i pretnje, delo manjeg značaja i krivičnu

odgovornost. U okviru posebnog dela obrađena su krivična dela protiv života i tela, sa naglaskom na ubistvo i teško ubistvo, kao i krivična dela protiv seksualnog integriteta, sa posebnim naglaskom na bitne aspekte silovanja i seksualnog zlostavljanja.

Posebno su obrađene kaznene politike za krivična dela korupcije kao što su zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja, sukob interesa, pronevera i prevara na položaju, primanje i davanje mita, nezakonito donošenje sudskih odluka i odavanje službene tajne. Razrađene su i otežavajuće i olakšavajuće okolnosti za odmeravanje kazne, zabrana udvostručavanja okolnosti za odmeravanje kazne kao i specifični faktori okolnosti koje treba odmeriti u slučaju odmeravanja kazne.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da diskutuju i daju pravna mišljenja i istovremeno analiziraju zakonske odredbe kroz brojne studije slučaja saradnje u izvršenju krivičnih dela i pomoći u izvršenju krivičnih dela.

Dana 02. maja 2023. godine, korisnici obuke su bili 22 polaznika, od kojih je bilo 9 stručnih saradnika, 12 pravnih službenika i 1 izvršni službenik.

Dana 03.05.2023. godine, korisnici obuke bili su 25 polaznika, od kojih 9 stručnih saradnika, 15 pravnih službenika i 1 izvršni službenik.

Dana 04. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 25 polaznika, od kojih 9 stručnih saradnika, 15 pravnih službenika i 1 izvršni službenik.

Obuka: Radno pravo

Dana 11.05.2023.godine, u saradnji sa UNDP, u okviru obuke za stručne saradnike i pravne službenike sudova, realizovana je obuka iz Osnovnog modula-građanski aspekt na temu „Radno pravo“.

Cilj ove obuke bio je povećanje stručnih kapaciteta stručnih saradnika za pravilno sprovođenje zakonskih odredbi Zakona o radu.

Tokom ove obuke razgovaralo se o rokovima i postupcima rešavanja radnih sporova, ulozi suda u predmetu ispitivanja tužbi u radnim sporovima, razlozima za prestanak radnog odnosa po Zakonu o radu, razrada člana 67 Zakona o radu.

Detaljno su obrađeni postupci zaštite radnog prava, zaštite prava zaposlenih u organima poslodavca i zaštite zaposlenih pred sudom. Učesnici su imali priliku da razgovaraju o sudskim odlukama u vezi sa radnim sporovima.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 25 stručnih saradnika i pravnih službenika iz sudova. Od kojih 5 iz Vrhovnog suda, 8 iz Apelacionog suda i 12 iz Osnovnog nivoa sudova iz svih regiona Kosova.

Obuka: Osnovni modul – krivično-materijalni i procesni aspekt – Grupa III

Dana 15-17. maja 2023. godine, u saradnji sa SAEK-om, nastavljene su 3 obuke iz opšteg i posebnog dela krivičnog prava za III grupu stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava.

Cilj ovih obuka bio je unapređenje znanja stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava u vezi sa pravnim okvirom u krivičnoj oblasti i pravilnoj primeni u sudskoj praksi za meritorno rešavanje predmeta.

U okviru ovih obuka iz opšteg dela krivičnog prava razgovarano je o opštim načelima u primeni najpovoljnijeg zakona sa fokusom na ocene koje se odnose na sprovođenje najpovoljnijeg zakona, svojstvo izvršilaca – pojam službenog lica i kaznena politika za krivična dela korupcije, kao i Saradnja u izvršenju krivičnog dela, i krivična dela iz Poglavlja XXVI, XXIII, XXX i XXIX KZK.

U okviru ovih obuka razmotreni su razlozi za isključenje nezakonitosti sa naglaskom na neophodnu zaštitu, krajnju potrebu, nasilje i pretnje, delo manjeg značaja i krivičnu odgovornost. U okviru posebnog dela obrađena su krivična dela protiv života i tela, sa

naglaskom na ubistvo i teško ubistvo, kao i krivična dela protiv seksualnog integriteta, sa posebnim naglaskom na bitne aspekte silovanja i seksualnog zlostavljanja.

Posebno su obrađene kaznene politike za krivična dela korupcije kao što su zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja, sukob interesa, pronevera i prevara na položaju, primanje i davanje mita, nezakonito donošenje sudskih odluka i odavanje službene tajne. Razrađene su i otežavajuće i olakšavajuće okolnosti za odmeravanje kazne, zabrana udvostručavanja okolnosti za odmeravanje kazne kao i specifični faktori okolnosti koje treba odmeriti u slučaju odmeravanja kazne.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da diskutuju i daju pravna mišljenja i istovremeno analiziraju zakonske odredbe kroz brojne studije slučaja saradnje u izvršenju krivičnih dela i pomoći u izvršenju krivičnih dela.

Dana 15. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 23 polaznika, od kojih je bilo 12 stručnih saradnika, 9 pravnih službenika i 1 službenik za informisanje, 1 administrativno osoblje.

Dana 16. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 26 polaznika, od kojih 14 stručnih saradnika, 11 pravnih službenika i 1 administrativni službenik.

Dana 17. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 26 polaznika, od kojih 14 stručnih saradnika, 11 pravnih službenika i 1 administrativno osoblje.

Obuka: Osnovni modul – građansko-materijalni i procesni aspekt - Pravo svojine/Ometanje poseda

---

Dana 16-17. maja 2023. godine, u saradnji sa UNDP-om, nastavljene su naredne sesije za stručne saradnike i pravne službenike sudova iz Osnovnog modula – građanski aspekt sa naglaskom na „Pravo svojine/Ometanje poseda“.

Cilj ove obuke bio je povećanje stručnih kapaciteta stručnih saradnika i pravnih službenika u pravilnoj primeni Zakona o svojini i drugim stvarnim pravima za pravilno rešavanje imovinskih sporova.

Na početku se obuka fokusirala na razumevanje koncepta posedovanja, prirodu, vrste posedovanja, sticanje i gubitka poseda. U tom pogledu posebna pažnja je posvećena zaštiti poseda, ističući da posed uživa pravnu zaštitu, niko ne može samovoljno da krši stvarnu vlast, već samo uz pomoć nadležnih organa. Vlasnik stvari ima pravo na zaštitu od smetnji (ometanja) ili od oduzimanja stvari iz poseda, u kom slučaju posednik je lišen poseda.

Učesnici su imali priliku da razgovaraju o

nadležnostima, pri čemu su upoznati od strane predavača da je sa teritorijalnog aspekta isključivo nadležan sud na čijoj teritoriji se nalazi nepokretnost u čijem se vlasništvu nalazi. Pored toga razgovaralo se i o vrstama tužbi, rokovima za podnošenje tužbe. Tokom ove obuke razrađena je službenost kao stvarno pravo na stranoj stvari, deoba službenosti, način sticanja službenosti, i gašenje službenosti.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 26 stručnih saradnika i pravni službenici iz sudova. Od njih 6 iz Vrhovnog suda, 6 iz Apelacionog suda i 14 iz Osnovnih sudova iz svih regiona Kosova.

Obuka: Obligaciono pravo

Dana 18. maja 2023. godine, u saradnji sa UNDP, nastavljena je naredna sesija za stručne saradnike i pravne službenike sudova iz Osnovnog modula – građanski aspekt sa naglaskom na „Obligaciono pravo“.

Cilj ove obuke bio je razvoj stručnih kapaciteta stručnih saradnika i pravnih službenika u pravilnoj primeni Zakona o obligacionim odnosima za pravilno rešavanje sporova u sudovima.

Tokom ove obuke naglašeno je da Zakon o obligacionim odnosima (ZOO) nije izričito definisao pojam ugovora, ali je u odredbi člana 15. definisano: „ugovor je zaključen kada su ugovorne strane ugovorile bitne elemente ugovora“. Iz sadržaja ove odredbe jasno se vidi da u principu ZOO ne definiše formalni momenat kao trenutak kada se ugovor smatra zaključenim, već definiše da je ugovor zaključen kada su ugovorne strane usaglasile bitne elemente ugovora.

U okviru ove obuke razgovaralo se o uslovima

koji moraju biti ispunjeni u slučaju zaključivanja, efektima, tumačenju i konvalidaciji ugovora. Učesnici su imali priliku da razgovaraju o ništavim ugovorima, posledicama ništavosti, načinima obezbeđenja izvršenja ugovora, šteti, osnovama odgovornosti i vrstama štete. Razgovarano je i o kriterijumima za određivanje visine naknade štete, umanjenju visine naknade zbog materijalnog stanja počinioca i oštećenog zbog podeljene odgovornosti, kao i o oslobađanju od odgovornosti.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama, predstavljajući i praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 23 stručna saradnika i pravni službenici iz sudova. Od kojih 4 iz Vrhovnog suda, 6 iz Apelacionog suda i 13 iz Osnovnih sudova iz svih regiona Kosova.

Obuka: Osnovni modul – građansko-materijalni i procesni aspekt - Nasledno pravo i porodično pravo

---

Dana 30-31. maja 2023. godine, u saradnji sa UNDP, održane su naredne 2 sesije za stručne saradnike i pravne službenike sudova iz Osnovnog modula – građanski aspekt sa naglaskom na: „1. Nasledno pravo i 2. Porodično pravo“

Cilj ovih obuka bio je unapređenje znanja stručnih saradnika i pravnih službenika sudova u vezi sa pravnim okvirom u pogledu naslednog i porodičnog prava i pravilne primene u sudskoj praksi za meritorno rešavanje predmeta.

U okviru ovih obuka o naslednom pravu razgovaralo se o predmetu nasleđivanja, nasleđivanju po zakonu i naslednom redu. Sledi zaostavština na osnovu testamenta, vrste testamenta, nužni deo i njegova povreda kao i postupak njegove revizije.

U okviru porodičnopravnih sesija razgovaralo se o postupcima razvoda braka, fazama postupka razvoda, načinima namirenja u postupku razvoda, poveravanje deteta i načinu

regulisanja kontakta sa drugim roditeljem, alimentaciji, zaštiti prava dece u bračnim sporovima, posebne oblike zaštite dece bez roditeljskog staranja, usvojenje, starateljstvo, status dece i njihova zaštita u slučaju promene statusa, kao i sudski postupak za deobu zajedničke imovine supružnika.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da kroz brojne studije slučaja elaboriraju pitanja o kojima se razgovaralo dva dana zaredom i da za svaki slučaj pronađu odgovarajuća zakonska rešenja.

Na obuci o naslednim pitanjima učestvovalo je 24 stručna saradnika i pravni službenici iz sudova. Od njih 4 iz Posebne komore Vrhovnog suda, 7 iz Apelacionog suda i 13 iz Osnovnih sudova iz svih regiona Kosova.

Dva dana zaredom na obuci je učestvovalo 24 stručna saradnika i pravni službenici iz sudova. Od njih 4 iz Posebne komore Vrhovnog suda, 7 iz Apelacionog suda i 13 iz Osnovnih sudova iz svih regiona Kosova.

Obuka: Osnovni modul – Krivično-procesni aspekt – Grupa I

Dana 29-31. maja 2023.godine, u saradnji sa SAEK-om, za I grupu stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava koji su završili sesije iz osnovnog modula krivično-materijalni aspekt, nastavljeno je sa 3 sesije iz krivično-procesnog aspekta sa naglaskom na „Faze krivičnog postupka, pravna sredstva i posebni postupci, i Optužnica – sudski pretres i obrazloženje“.

Cilj ovih obuka bio je unapređenje znanja stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava u vezi sa procesnim aspektima u vezi sa krivičnim postupkom.

U okviru ovih obuka razgovaralo se o načelima, nadležnostima i strankama u krivičnom postupku, Pretkrivičnim radnjama i fazama krivičnog postupka, Tajnim tehničkim merama istrage i nadzora u krivičnom postupku, Fazama krivičnog postupka, Optužnica, sudski pretres i obrazloženje.

Tokom ovih obuka obrađeno je: Krivična prijava, prethodni postupak, Rešenje o

odbacivanju krivične prijave, Rešenje o pokretanju istrage, Rešenje o proširenju istrage i Rešenje o obustavi istrage. Zatim su obrađeni pravni lekovi, vođenje postupka, postupak izdavanja kaznenog naloga kao poseban postupak i Postupak brisanja kazne iz evidencije. Posebno je obrađeno sudski pretres i presuda.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da kroz slučajeve iz sudske prakse i grupni rad sastavljaju sudske odluke, diskutuju i daju pravna mišljenja u vezi sa dotičnim predmetima.

Dana 29. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 18 polaznika, od njih 12 stručnih saradnika, 1 rukovodilac administrativnog sektora i 1 viši referent.

Dana 30. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 20 polaznika, od njih 14 stručnih saradnika, 11 pravni službenici i 1 administrativno osoblje, 1 rukovodilac administrativnog sektora i 1 viši referent.

Dana 31. maja 2023. godine, korisnici obuke bili su 20 polaznika, od njih 15 stručnih saradnika, 4 pravni službenici i 1 viši referent.

Obuka: Nove izmene Zakonika o krivičnom postupku

Dana 30. maja 2023. godine, nakon obuke za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava, pored obuke iz osnovnih modula za krivični i građanskopravni aspekt u saradnji sa EULEKS-om, sprovedena je obuka u vezi sa novim izmene Zakonika o krivičnom postupku .

Svrha ove obuke je da se stručni saradnici upoznaju sa suštinskim novinama Zakonika o krivičnom postupku i njihovoj pravilnoj primeni u sudskoj praksi.

Obuka je bila orijentisana na tretman i objašnjenje u vezi sa podnošenjem krivične prijave sa fokusom na pravo na žalbu na odluku, kontrolu i oduzimanje i posebne istražne radnje.

Nadalje, istraga je nastavljena sa akcentom na rokove istrage, obustavu i ponovno otvaranje istrage, ispitivanje u prethodnom postupku, iskaze u ovom postupku kao i posebnu istražnu

moćnost.

Posebna pažnja posvećena je novinama u vezi sa suđenjem u odsustvu, sporazumom o priznanju krivice i svedocima-saradnicima, kao i procedurom udaljenja funkcionera sa funkcije.

Rešavanje ovih pitanja obavljeno je kroz predstavljanje izazova identifikovanih u praksi sudova i tužilaštava.

Metodologija obuke je bila kombinovanog karaktera sa teorijskim objašnjenjima i interaktivnim diskusijama koje su predstavljale praktične slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su 25 stručnih saradnika i pravnih službenika iz sudova i osnovnih tužilaštava, uglavnom u regionu Mitrovica i Uroševca.

Aktivnosti obuke – slobodna zanimanja

Obuka Posrednika

Dana 20-24. maja 2023. godine, Akademija Pravde u saradnji sa Odeljenjem za pravosuđe i Federalnom službom za posredovanje i mirenje (FMCS) SAD, uz podršku i finansiranje Ureda za međunarodne narkotike i sprovođenje zakona (INL)) pri ambasadi SAD, nastavljeno je sa 4 sesije obuke posvećene posrednicima.

Prva sesija bila je iz krivične oblasti, druga sesija iz oblasti imovinskog prava, treća porodično pravo i poslednja sesija za komercijalno pravo.

Tokom obuke, učesnici su imali priliku da razgovaraju o ciljevima i uslovima

posredovanja, ulozi posrednika, tužioca i sudije u postupku posredovanja iz krivične, imovinske, porodične i komercijalne oblasti.

Posebna pažnja posvećena je sporazumima o posredovanju i ulozi suda u oceni sporazuma, kao i razmatranju praktičnih slučajeva u vezi sa posredovanjem.

Korisnici obuke bili su 7 posrednika, 1 advokat i 1 službenik iz Kosovskog centra za rehabilitaciju preživelih od torture, izabrani u programu Treninga za Trenere.

Aktivnosti za trenere

Trening Trenera Presude u slučajevima korupcije

Dana 30-01. juna 2023. godine, Akademija Pravde i Institut CEELI u Pragu, Češka Republika, u saradnji sa Pokretom Fol i IFES-om, održali su Trening za trenere na temu „Sudjenje u slučajevima organizovanog kriminala i korupcije“.

Cilj ove obuke bio je jačanje i unapređenje veština obuke, kao i ažuriranje metodologije obuke i nastavnog plana i programa za sudije i tužioce Republike Kosovo.

Razvoj obuke izvršili su instruktori obuke g. Jonathan Hawley, sudija-magistrat, Federalni sud SAD za centralni okrug Ilinoisa i g. Jim Chance, viši savetnik za pravosudno obrazovanje i razvoj u Federalnom pravosudnom centru SAD, i gđa. Celine Calpo, specijalista za programe obuke u Federalnom sudskom centru SAD.

Nastavni plan i program obuke su razvili i

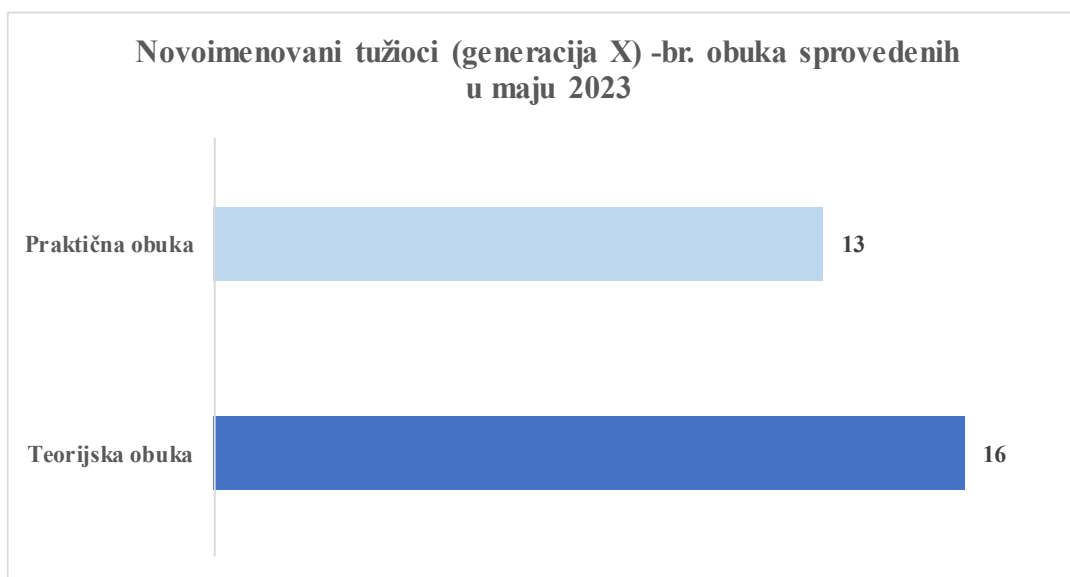
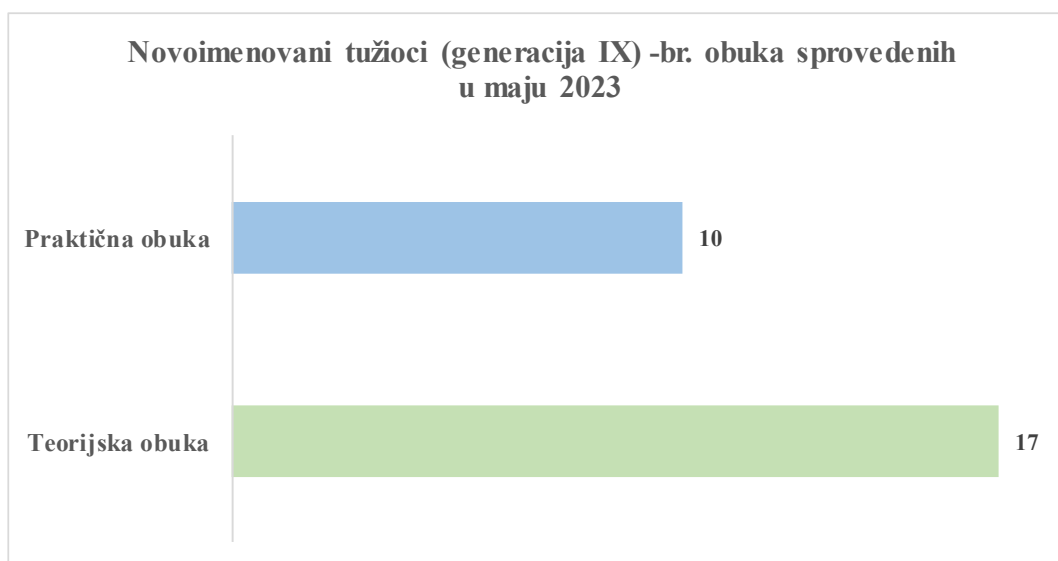
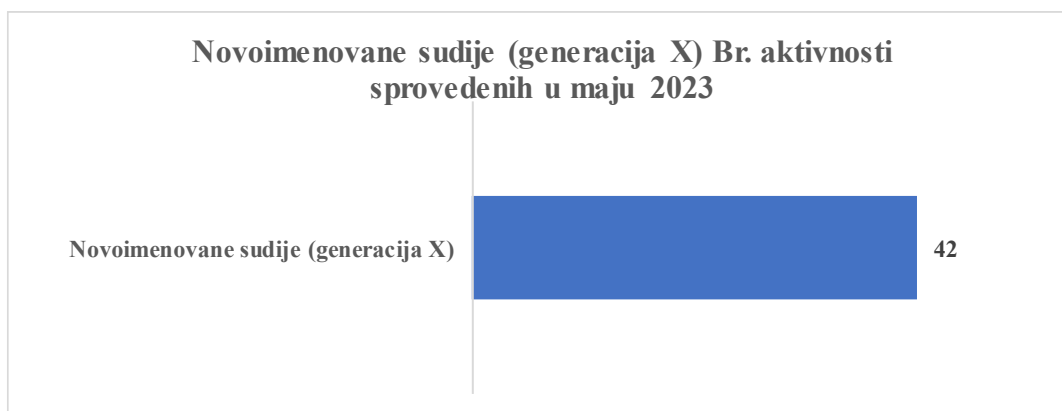
ažurirali treneri Akademije Pravde koje predvode i podržavaju instruktori Federalnog pravosudnog centra SAD. Deo obuke je bio i izrada ili dizajn nastavnog plana i programa obuke ili organizacija programa obuke, unapređenje ciljeva obuke, u kom slučaju treneri su predstavili sadržaj i broj ciljeva obuke po sesiji.

Takođe, tokom obuke su realizovane vežbe za aktivnosti obuke, sačinjeni su hipotetički slučajevi, razgovarano o sadržaju i efikasnosti PowerPoint prezentacije, ostalim potrebnim materijalima za obuku i finalizaciji plana obuke.

Korisnici obuke bili su sudije krivične oblasti iz Osnovnog suda u Prištini i sudije iz Apelacionog suda, treneri AP.

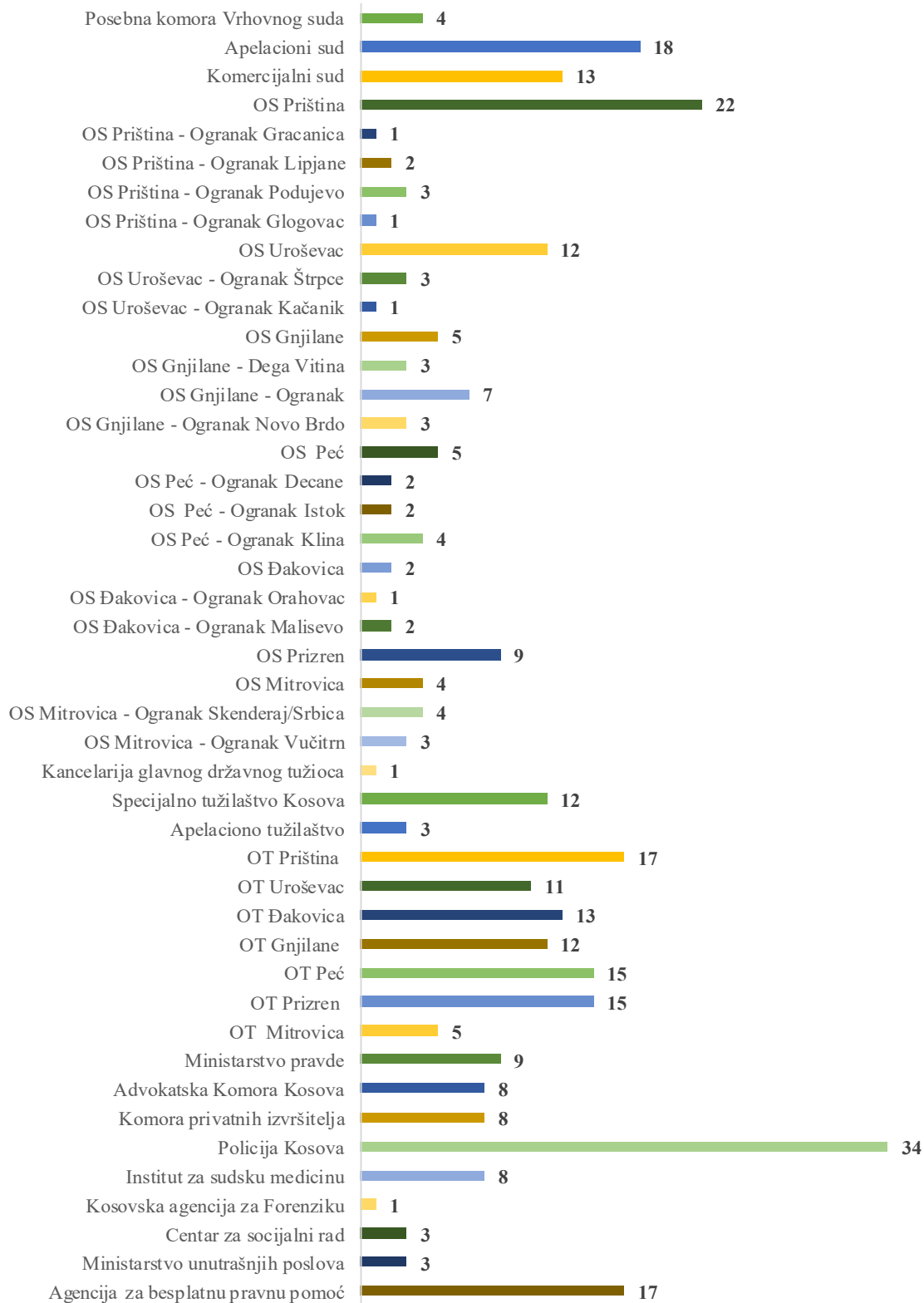

Prisustvo na treninzima na PTF predstavljeno kroz grafikone

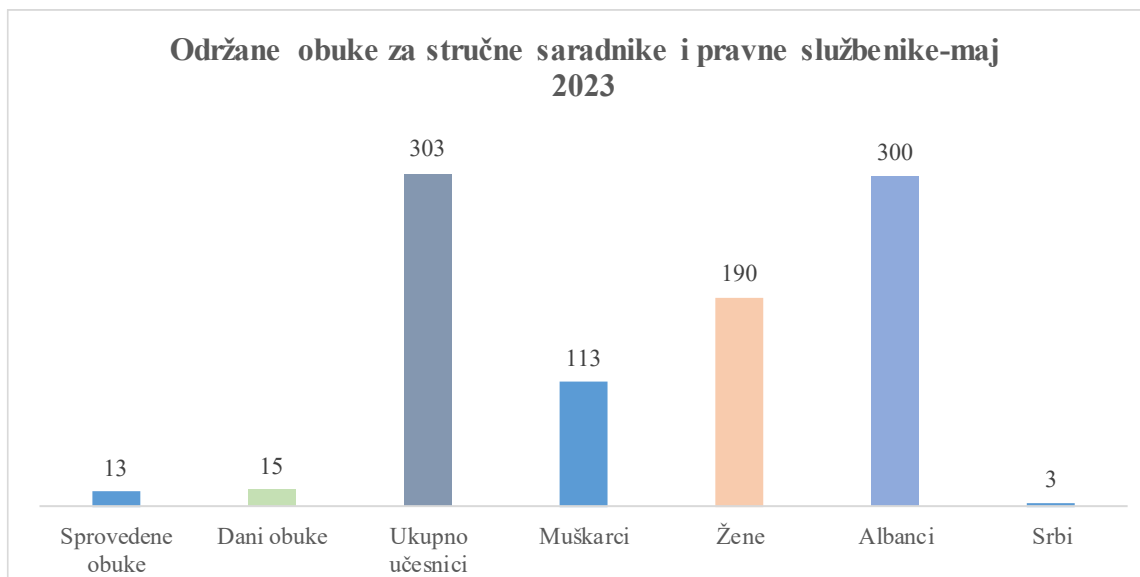
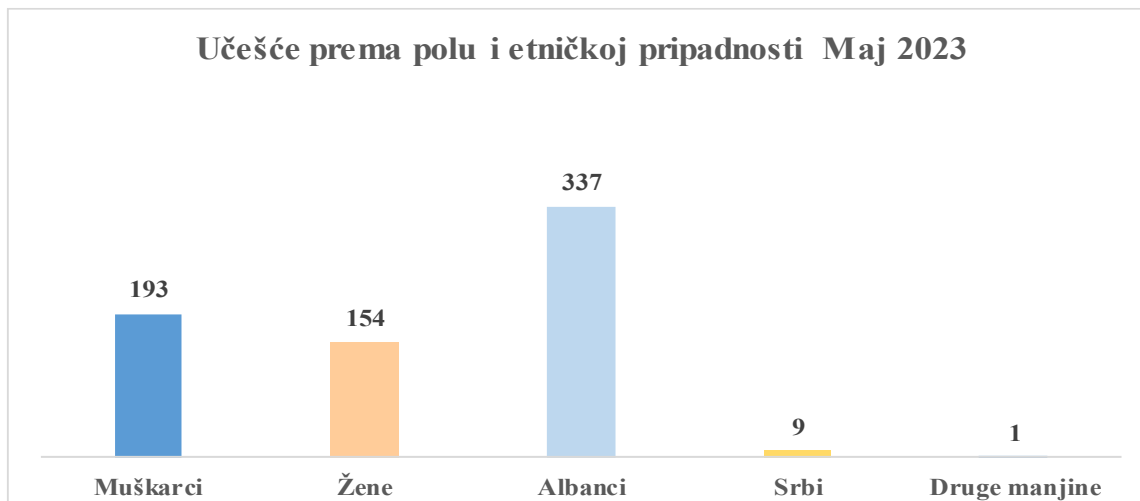

Prisustvo na treninzima na PTV predstavljeno kroz grafikone

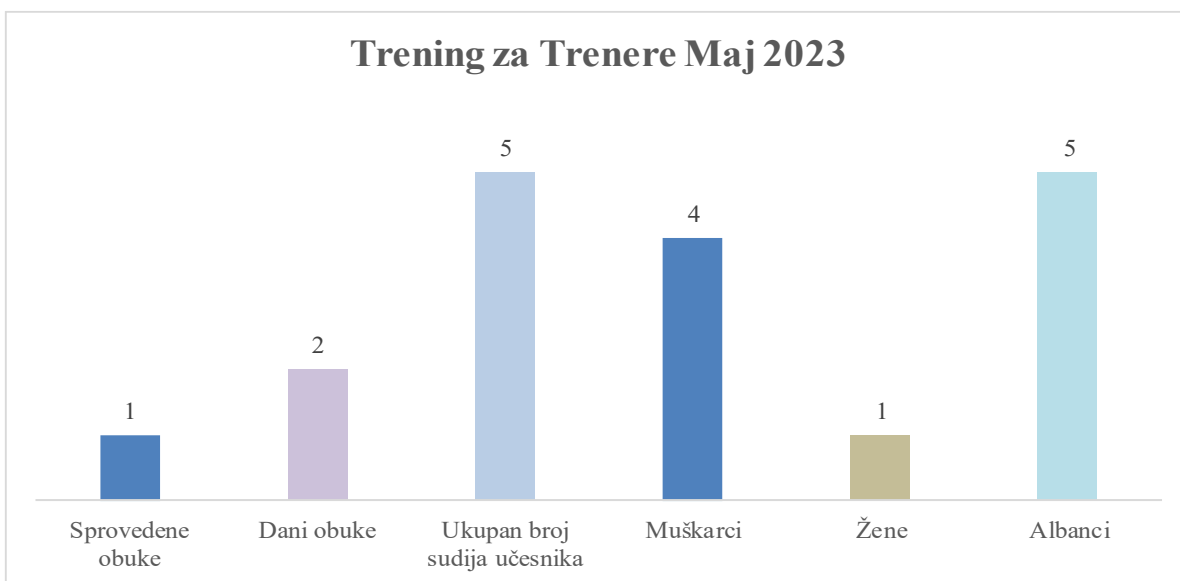
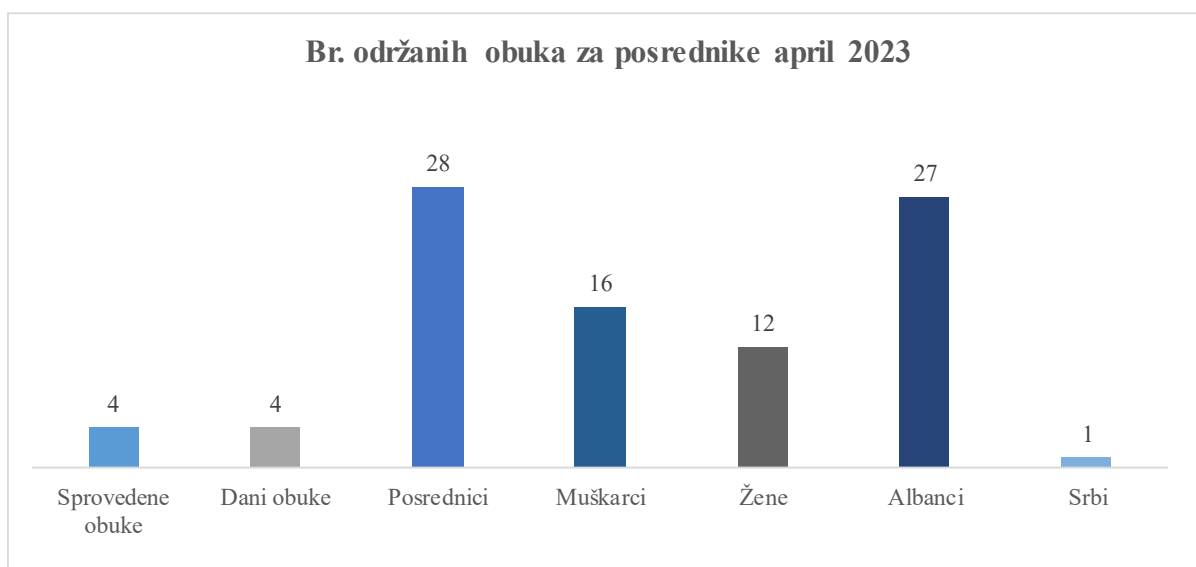
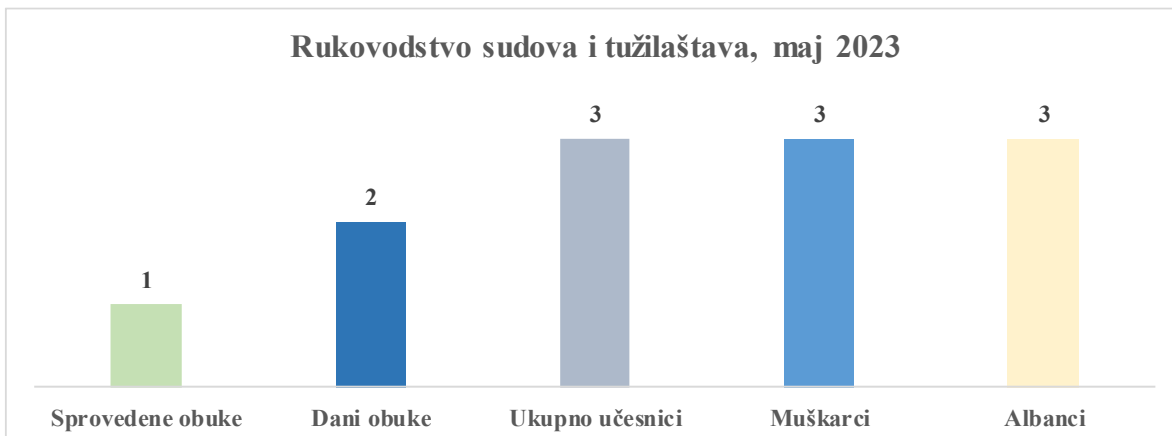
Broj učešća na obukama na osnovu institucija-maj 2023

Prisustvo na treninzima na PTV predstavljeno kroz grafikone

Prisustvo na treninzima na PTV predstavljeno kroz grafikone

Akademija Pravde

<https://ad.rks-gov.net>

infoad@rks-gov.net

Ul. "Muharrem Fejza"- br. 1-3, Prishtinë

Tel:+383 38 200 18 660